

# KÚRIA

Bfv.III.612/2013/10.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. év november hó 5. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

## **v é g z é s é t:**

A csalás büntette és más bűncselekmény miatt Cs. L. ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Budakörnyéki Bíróság 5.B.1129/2007/48. számú ítéletét, illetőleg a Budapest Környéki Törvényszék 14.Bf.100/2012/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

## **I n d o k o l á s**

A Budakörnyéki Bíróság a 2011. november 28. napján kelt 5.B.1129/2007/48. számú ítéletével Cs. L. terheltet bűnösnek mondta ki csalás büntettében [Btk. 318. § (1) bekezdés és az (5) bekezdés a) pontja] és magánokirat-hamisítás vétségében (Btk. 276. §). Ezért őt halmazati büntetésül, mint többszörös visszaesőt 50 nap fizikai jellegű közérdekű munka büntetésre ítélte. Rendelkezett a közérdekű munka teljesítésének feltételeiről, a nem teljesítés esetén történő szabadságvesztésre átváltoztatásról, a polgári jogi igényről és a bűnügyi költségről.

Az ügyészi fellebbezés folytán eljáró Budapest Környéki Törvényszék a 2012. november 23. napján kelt 14.Bf.100/2012/7. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet akként változtatta meg, hogy a csalás büntettét a Btk. 318. § (1) bekezdés és - a (2) bekezdés c)

pontjára figyelemmel - a (6) bekezdés b) pontja szerint minősítette, a büntetést 3 évi fegyházbüntetésre és 4 év közügyektől eltiltásra súlyosbította. Pontosította a kamatfizetés kezdőnapját, rendelkezett továbbá a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen Cs. L. terhelt terjesztett elő felülvizsgálati indítványt - tartalma szerint - a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozással a terhére rótt bűncselekmény törvénysértő minősítése és ezáltal törvénysértő büntetés kiszabása miatt, a másodfokú határozat megváltoztatása érdekében.

Beadványában előadta, miszerint az eljáró bíróságok törvénysértően minősítették az ítéleti tényállásban írt cselekményt csalás büntettének, mivel azt hitelintézet sérelmére követte el, így annak helyes minősítése a Btk. 297. §-a szerinti hitelsértés bűncselekménye lenne. Előadta azt is, hogy sem hitelezési csalás, sem csalás elkövetése nem állt szándékában. Sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság nem vette figyelembe a jelentős enyhítő körülményeket, miszerint megnősült, gyermeke született, az általa kiszabott büntetés megtorló jellegű. Vitatta az üzletszerűség másodfokú bíróság általi megállapítását is, mivel egyetlen cselekményt és nem haszonszerzésre törekedve követte el.

A Legfőbb Ügyészség BF.1132/2013. számú átiratában - és képviselője a nyilvános ülésen - a megállapított tényállást irányadónak tekintve mind a jogi minősítés, mind a büntetés kiszabása tekintetében a támadott ítéletek hatályban tartását indítványozta.

A nyilvános ülésen a terhelt védője fenntartotta az írásbeli indítványban írtakat. Kihangsúlyozta, hogy téves az üzletszerű elkövetés megállapítása, mivel a bírói gyakorlat szerint vizsgálendő rövid időközbeni elkövetési mód hiányzik. Így a másodfokú bíróság által megjelölt elítélések az üzletszerűség megállapításának alapjául nem szolgálhatnak, ezen körülmények legfeljebb a büntetés kiszabása során vehetőek figyelembe.

A terhelt felszólalásában az indítvány fenntartása mellett méltányos ítélet meghozatalát kérte.

A Kúria a felülvizsgálatot a Be. 423. § (1) bekezdésében irányadó tényállás alapján és a Be. 423. § (2), (4) és (5) bekezdéseiben foglaltak szerinti terjedelemben folytatta le.

A Kúria a támadott határozatokat, a jogerős határozatban megállapított tényállást a Be. 423. §-ának (1) bekezdése alapján maradéktalanul irányadónak tekintve, az indítványban hivatkozott, a

Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjai szerinti okokból vonta felülvizsgálata körébe, figyelemmel a Be. 423. § (2) bekezdésében foglaltakra is.

A terhelt azzal, hogy nem volt szándékában sem csalást, sem hitelezési csalást elkövetni - ugyan mindennemű jogi indok kifejtése nélkül, de - a csalásban való bűnösség-megállapítást tette vitássá. Ugyanakkor az a hivatkozása, miszerint cselekménye legfeljebb hitelezési csalásként minősül, a magánokirat-hamisítás minősítésének indirekt támadását is jelenti, tekintettel arra, hogy amennyiben a cselekmény hitelezési csalásként minősülne, úgy azzal alakí halmazatban a magánokirat-hamisítás megállapítására nem nyílna lehetőség, miután a hitelezési csalás szükségszerűen csak magánokirat-hamisítással valósítható meg.

Ugyanakkor a terhelt a bűnössége vitatása útján az irányadó tényállást, ezen keresztül a bíróság mérlegelésének helyességét támadta, így a felülvizsgálati indítvány ezen részében eredményre nem vezethetett, törvényben kizárt.

Ezen túlmenően a Be. 423. §-ának (5) bekezdése szerint a Kúria hivatalból vizsgálta, hogy az ügyben felülvizsgálati okként felsorolt abszolút eljárási szabálysértés [Be. 416. § (1) bekezdés c) pont, tételesen a Be. 373. § (1) bekezdés I/b) és I/c) pontja, valamint II-IV. pontja] megvalósult-e, ilyet azonban nem észlelt.

Érdemben pedig a terhelt felülvizsgálati indítványát az alábbiak szerint alaptalannak találta:

A jogerős határozatokban foglalt, fentiek szerint irányadó tényállás lényege a következő:

Cs. L. terhelt 2005. december 15. napján az I. Kft. járműkereskedő gazdasági társaság budakeszi telephelyén - a kereskedőn keresztül - hitelkérelmet nyújtott be a B. A. Rt.-hez a Chevrolet Lacetti típusú személygépkocsi megvásárlásához. A jármű teljes vételára 3.693.000 forint volt, melyhez a hitelintézet 3.323.700 forint kölcsönt nyújtott. A terhelt a hitelkérelem mellékleteként egy P. L. névre kiállított közüzemi számla mellett egy valótlán „Együttélési nyilatkozat” elnevezésű okiratot csatolt, mely azt tartalmazta, hogy terhelt P. L.-lel együtt él a T. utcai ingatlanban. A nyilatkozat szövegét a terhelt írta és ő látta el a „P. L.” névaláírással is.

Az I. Kft. a hitelkérelmet az annak elbírálására jogosult B. A. Rt. sértetthez továbbította, amely 2005. december 15. napi keltezéssel pénzügyi lízingszerződést kötött a terhelttel, mely megállapodás szerint az I. Kft.-től megvásárolt személygépkocsit a B. A. Rt. a terhelt részére lízingbe adta 84 hónapos futamidőre. A terhelt

havonta 55.207 forint lízingdíj fizetésére vállalt kötelezettséget, ezenfelül a szerződés megkötésekor 369.300 forint (10 %) önrészt fizetett meg.

A terhelt a fenti időpontban nem lakott a T. utcai címen, állandó bejelentett munkahellyel nem rendelkezett, továbbá őt korábban bíróság nem jogerősen végrehajtandó szabadságvesztésre ítélte, ezért a szerződésben vállalt törlesztési kötelezettség rendszeres teljesítésére reális lehetősége a szerződés megkötésekor nem volt.

A terhelt 2005. december 21. napján birtokba vette a fenti gépkocsit, azonban a lízingdíjat egyetlen alkalommal sem fizette meg, ezért a hitelező a lízingszerződést 2006. április 5. napján felmondta, egyben felhívta a terheltet a jármű átadására. A szerződés tárgyát képező gépkocsi kikerült a terhelt birtokából, majd az elrendelt tárgykörözés ellenére sem került elő.

A terhelt a B. A. Rt-nek 3.323.700 forint kárt okozott, mely az eljárás során nem térült meg.

A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállásból egyértelműen és minden kétséget kizáróan következik, hogy a terheltnek már a lízingszerződés megkötésekor sem volt reális lehetősége a lízingdíj törlesztésére - ezáltal a hitel visszafizetésére -, és miután az ennek megfelelő anyagi helyzetével teljes mértékben tisztában volt, szándékában sem állt a hitelt visszafizetni - ezzel a következtetéssel teljes összhangban van azon tény, hogy egyetlenegy részletet sem fizetett ki.

A piaci alapon folyósított hitelekkel összefüggésben kimunkált és irányadó 3/2009. BJE számú büntető jogegységi határozat iránymutatásainak megfelelően a terhelt cselekménye csalásként értékelendő. E minősítés szempontjából nem perdöntő az, hogy a terhelt a hitelnyerés érdekében is megtévesztő magatartást tanúsított a valótlan tartalmú magánokirat felhasználásával. Ezt a hitelintézet tévedésbe ejtésének célját szolgáló magánokirat-hamisítást, mint a csalás eszköz-cselekményét alaki halmazatban helyesen állapították meg az eljáró bíróságok.

Az elkövetéskor (2005 december hó) és az elbíráláskor egyaránt hatályos Btk. 297/A. §-a szerinti - a hitelezési csalás - bűncselekmény azzal valósul meg, hogy az elkövető „gazdasági tevékenység gyakorlásához folyósítandó hitel nyújtásának, megszüntetésének vagy a hitelfeltételek megváltoztatásának kedvező elbírálása érdekében valótlan tartalmú okiratot használ fel”. Tehát e bűncselekmény kizárólag a gazdálkodás körében, a gazdálkodó szerv részéről követhető el, ugyanakkor a terhelt nem gazdasági tevékenység gyakorlásához vette fel a hitelt. Másfelől a hitelezési csalásnál az elkövetőnek van szándéka (és lehetősége) visszafizetni

a hitelt, a megtévesztés kizárólagos célja a pusztá hitelnyerés (3/2009. BJE). Márpedig az elbírált ügyben a terheltnek a célja nem a hitelnyerés volt, hanem a jogtalan haszonszerzés azáltal, hogy a felvett hitelt nem kívánta visszafizetni és erre reális lehetősége sem volt. A töretlen bírói gyakorlat szerint ugyanis csalást követ el, aki úgy vesz fel kölcsönt, hogy annak visszafizetése eleve nem áll a szándékában. Ez a szándék megállapítható különösen akkor, ha a kölcsön felvételekor reális lehetősége sincs annak visszafizetésére. Ilyen esetben a kölcsön-felvétel jogtalan haszonszerzési célja, s ezen keresztül a kölcsönt folyósító irányába a károkozási szándéka egészen nyilvánvaló, tehát a magatartása a csalás bűncselekménye összes tényállási elemének megfelel.

Az elkövetési magatartás kifejtése - a valótlan tartalmú magánokirat felhasználása - szintén a jogtalan haszonszerzési célt szolgálta; nincsen jelentősége annak, hogy a hitelt pénzüintézet nyújtotta, csak annak, hogy a hitel piaci alapú.

A másodfokú bíróság az általa kiegészített, a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás alapján helyesen észlelte, hogy a terhelt 2004 március hónaptól 2006 augusztus hónapig sorozatban követett el vagyon elleni bűncselekményeket, illetőleg bejelentett munkahellyel, legális jövedelemmel nem rendelkezett, így a terhére rótt ezen csalás bűncselekményét is a Btk. 137. § 9. pontja értelmében rendszeres haszonszerzésre törekedve, üzletszerűen követte el.

Az üzletszerűség fogalma („törekszik”) tudati állapot fennálltát juttatja kifejezésre, vagyis akár egy bűncselekmény esetén is megállapítható, ha a körülményekből ez a tudati állapot egyértelműen következik (BH 2009.170.). Hangsúlyozandó, hogy az ítélezési gyakorlat a megvalósult bűncselekmény többsége, számosságából indul ki, de nem az időköznek, a cselekmények időbeli távolságának van jelentősége (ellentétben a folytatólagoskénti elkövetésnél), hanem a rendszerességnek, az alkalmosság hiányának.

Az irányadó tényállás alapján a terheltet jelen elbírált cselekményével közvetlen időbeli kapcsolatban elkövetett - ugyanolyan vagy hasonló - bűncselekményekben is marasztalták. Ekként a másodfokú bíróság által kiegészített és irányadó tényállás szerinti elítélések a törvény által megkívánt tudati állapot fennálltára engednek következtetni.

Az eljáró bíróságok tehát az irányadó tényállásból helyes jogi következtetést vontak le a terhelt bűnösségére, és a büntető anyagi jogszabályoknak megfelelően értékelték csalásként és nem hitelezési csalásként a terhelt cselekményét.

*Mivel a bűnösség megállapítása és a jogi minősítés tekintetében anyagi jogszabálysértést a Kúria nem észlelt, a törvényes büntetési tételkeretek között kiszabott büntetés tartamának felülvizsgálatába nem bocsátkozhat.*

*A kifejtetteknek megfelelően a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, ezért a támadott határozatokat a Be. 426. § alapján hatályukban fenntartotta.*

*A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálat lehetőségét a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapszik azzal, hogy a Be. 421. § (3) bekezdése alapján az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.*

*A Kúria a határozatát a Be. 420. § (1) bekezdésének megfelelően nyilvános ülésen hozta meg.*

*Budapest, 2013. november 5.*

*Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Judit s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró*

*A kiadmány hiteléül:*

*írnok  
BÉ*